

ALMANYA'DAKİ BİRİNCİ NESİL TÜRK GÖÇMENLERİN TÜRK TELEVİZYONLARININ HABER BÜLTENLERİNİ İZLEME VE DEĞERLENDİRME EĞİLİMLERİ*

*Eylem ŞENTÜRK KARA***

ÖZET

Televizyon, günümüzde kolay ve hızlı bir şekilde habere ulaşmak amacıyla kullanılan en önemli kitle iletişim araçlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanların oturdukları yerden dünyada neler olup bittiğini öğrenmelerine vesile olan bu araç ekme-yetiştirme kuramına göre izleyicilerin dünyaya bakış açılarını şekillendirilmektedir.

Türk işçilerin, Almanya'ya göç ve yerleşme süreci boyunca Türk gazetelerine önemli görevler düşmüştür. Yapmış oldukları yayınlarla bu gazeteler bir yandan Türklerin Almanya'daki sorunlarını dile getirerek onlara çözüm bulunması noktasında yardımcı olurken diğer yandan da onların Türkiye ile olan bağlarının kopmaması ve yeni nesillere mevcut kültürel mirasın aktarması için çeşitli faaliyetler yürütmüştür.

Günümüzde teknolojik alandaki gelişmelere paralel olarak Almanya'da Türk televizyon kanallarının seyredilmesine imkân sağlanması neticesinde bunlar Almanya'da yaşayan Türklerin hayatlarının vazgeçilmez bir parçası haline gelmeye başlamıştır. Özellikle seneler önce Almanya'ya işçi olarak giden, şu an hâlihazırda emekli olan ya da emekli olmak için gün sayan birinci nesil Türk göçmenler, düzenli bir şekilde takip ettikleri Türk kanallarının ana haber bültenleri sayesinde yıllardır özlemini çektikleri vatanlarının bugünkü siyasi, sosyal ve ekonomik durumu hakkında bilgi edinmeye çalışmaktadır.

Türk kanallarında gösterilen haber bültenlerinde şiddet içerikli unsurların yoğun bir şekilde sunulduğunu ortaya koyan literatürde çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Fakat şimdiye kadar bu haber bültenlerinde gösterilen şiddet içerikli negatif haberlerin yıllardır anavatanlarından uzakta bir yaşantı sürdüren göçmenlerin kafasındaki Türkiye resmi üzerindeki etkilerini ele alıp inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, 30 yıldan fazla bir süredir Almanya'da yaşayan birinci nesil Türk göçmenlerin, Türk kanallarında gösterilen ana haber bültenlerini izleme, değerlendirme eğilimlerini ve bu bültenlerden beklentilerini tespit etmektir. Ayrıca bu

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, El-mek: eylem.kara@inonu.edu.tr

bültenlerdeki haberlerin onların Türkiye'ye dönme istekleri ve kafalarındaki Türkiye resmi üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Çalışmanın örneklemini, Almanya'nın Hamburg şehrinde Türk nüfusunun yoğun olarak yaşadığı Jenfeld, Billstedt, Altona-Altstadt ve Wandsbek ilçelerinde oturan, yaşları 50 ile 80 arasında değişen emekli ya da emekli olmasına çok az kalmış olan toplam 22 Türk göçmen (11 Kadın ve 11 Erkek) oluşturmaktadır. Deneklerle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen verileri şu şekilde özetlemek mümkündür:

Türk televizyon kanallarının Almanya'da seyredilmeye başlanmasından önce Türk gazeteleri burada yaşayan Türklerin özellikle birinci neslin kendi anavatanlarıyla alakalı bilgi ihtiyacını karşılayan en önemli kitle iletişim aracı olarak karşımıza çıkmaktaydı. Şimdi ise Türk televizyon kanallarının birinci nesil Türk göçmenlerin de temel bilgi kaynağı haline geldiği araştırmaya katılanların tamamına yakınının Türkiye'deki güncel gelişmeleri televizyon aracılığıyla takip etmelerinden anlaşılmaktadır. Araştırma neticesinde elde edilen verilere göre deneklerin büyük bir çoğunluğunun, Türk televizyon kanallarında gösterilen ana haber bültenlerini düzenli şekilde takip ettikleri ortaya çıkmıştır. Fakat bu kişilerin ana haber bültenlerini takip ederken kanal konusunda bilinçli bir tercih yapmadıkları görülmüştür. Buna rağmen deneklerin çoğunluğunun birinci sırada Kanal D'nin ikinci sırada ATV'nin üçüncü sırada Show TV'nin dördüncü sırada ise TRT'nin haber bültenlerini seyrettikleri tespit edilmiştir. TRT'nin haberlerini düzenli bir şekilde takip eden görüşmecilerin hem milli duyguların tesiriyle hem de bu kanalın haberlerini özel kanallarından daha güvenilir ve magazinden uzak buldukları için tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Belirli kanalların ana haber bültenlerini seyretmek konusunda bilinçli bir tercih yapan diğer görüşmecilerin ise program sunucusunu daha güvenilir bir gazeteci olarak nitelendirmelerinden kaynaklandığı belirlenmiştir.

Türk kanallarının ana haber bültenlerini seyrettikten sonra görüşmecilerin yarısı (9 Erkek ve 2 Kadın) Türkiye'ye dönme ve orada yaşama isteklerinde herhangi bir değişiklik yaşamadığını ifade ederken diğer yarısı ise (9 Kadın ve 2 Erkek) ise yaşadığını belirtmişlerdir. Bu durum kadın görüşmecilerin erkek görüşmecilere oranla ana haber bültenlerinde tematize edilen olumsuz haberlerden daha fazla etkilendiklerini göstermektedir. Araştırma neticesinde elde eden bu veri, kadınların erkeklerden daha fazla olumsuz nitelikteki televizyon programları içeriklerinden etkilendiğini ortaya koyan çalışmaların bulgularını da destekler niteliktedir (Früh 2001, s. 85, Stork, 2010, s. 12). Hırsızlık, ekonomik nedenlerle işlenen cinayetler, trafikte ve sağlık alanında yaşanan problemlerin kendilerini çok korkuttuğunu dile getiren çoğunluğunu kadınların oluşturduğu denekler, bu sebeplerden dolayı Almanya'da kendilerini anavatanlarından daha fazla güvende hissettiklerini açıklamışlardır. Özellikle Türkiye'de Almancıların diğer bir deyişle gurbetçilerin zengin olduklarına dair yaygın bir kanı olduğunu öne süren bu kişiler, bundan dolayı Türkiye'de çok korktuklarını ve günlük yaşamlarını sürdürürken zorlandıklarını ifade etmektedir.

Türkiye'de yaşanan trafik kazalarının da ana haber bültenlerinde sık sık ve uzun bir şekilde sunulmasının kendilerini çok etkileyip rahatsız ettiğini ifade eden bazı görüşmeciler, trafik polislerinin

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

üzerlerine düşen görevleri yeterince yerine getirmedikleri için bu tür olayların yaşandığını öne sürmektedir. Bu tezlerini savunurken de Türkiye'deyken trafik polisleriyle yaşadıkları olumsuz deneyimleri anlatmaktadırlar. Bu bağlamda Gerbner tarafından ortaya konan televizyonun çifte doz etkisinin (televizyonda yaşanan olayların gerçek yaşamdaki deneyimle paralellik göstermesi) ortaya çıkmasına ve olumsuz fikirlerin iyice pekişmesine neden olduğu söylenebilir.

Görüşmecilerin büyük bir bölümü, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerinde olumsuz nitelikte çok sayıda haberin tematize edildiğini vurgulayarak bu durumun kendilerini umutsuzluğa sürüklediğini ve psikolojilerinin bozulmasına neden olduğunu dile getirmektedir. Öyle ki kimi denekler, bu haberleri seyrettikten sonra Türkiye'nin tamamen bir kaos içinde olduğu fikrine kapıldıklarını vurgulamaktadır. Bütün bunlar göz önüne alındığında ana haber bültenlerinin onların kafasındaki Türkiye resmine ne kadar zarar verdiği açık bir şekilde görülmektedir. Bilhassa Türkiye haberlerinde suç işleyen insanların yaptıklarının sürekli yanlarına kâr kaldığını anlatan çok fazla sayıda habere yer verildiğini öne süren kimi görüşmeciler, bu durumun suç işleyenleri daha fazla cesaretlendirdiğine inanmaktadır. Bu kişiler, özellikle kadın cinayetleri konusunda yapılan haberlerin bu nitelikte olduğunun altını çizmektedir. Bu noktada Türk gazetecilerine düşen görev, ana haber bültenlerinde sunulan bu tür haberlerin daha fazla takipçisi olarak bu olayların mahkeme süreçleri ve karar aşamasındaki boyutu hakkında da zaman zaman haberler sunulmalarıdır. Ancak bu sayede işlenen suçların cezasız kalmadığı vurgulanarak izleyicilerin, kafasındaki hem Türkiye resmine hem de Türkiye'ye kesin dönüş yapma fikrine olumlu yönde katkı sağlanmış olur.

Görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu, Türkiye haberlerinde olumlu nitelikte hiçbir gelişmenin yer almadığını ileri sürerek bu bültenlerde Alman kanallarındaki haberlere göre çok fazla negatif gelişmenin sunulduğuna dikkati çekmekte ve bu durumu eleştirmektedir. Alman kanallarındaki haber bültenlerinin 15-20 dakika sürdüğüne işaret eden bu görüşmeciler, Türk kanallarında gösterilen haberlerde gereksiz bir sürü ayrıntının (özellikle politikacılar arasındaki polemiklere ve magazinsel nitelikte olaylara), tekrarlanan görüntüler eşliğinde sunulmasını tenkit etmektedir. Bu kişiler, ayrıca Türkiye haberlerinde ajitasyona da çok fazla yer verilmesinden şikâyet etmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmaya katılan deneklerin, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerinden genel olarak en önemli beklentisinin; ajitasyondan, magazinden uzak, abartısız, daha objektif, tekrarlanan görüntülerinin ve bilgilerin olmadığı kısa-özetleyici bir habercilik anlayışı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda Türk televizyon kanallarının Avrupa versiyonlarında gösterilen Türkiye haberlerinin tekrar gözden geçirerek yukarıda belirtilen noktalar göz önüne alarak hem içerik hem de format olarak biçimlendirilmesinde büyük yarar vardır.

Anahtar Kelimeler: Almanya'daki Türk göçmenler, Türkiye haberleri, Türkiye resmi

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

**WATCHING AND EVALUATION TENDENCIES OF NEWS
BULLETINS ON TURKISH TELEVISION OF THE FIRST
GENERATION OF TURKISH IMMIGRANTS IN GERMANY**

STRUCTURED ABSTRACT

Today, television seems to be one of the most important mass media that is used to access news in an easy and quick manner. This medium, which serves to help people to learn what is going on in the world from their cozy armchairs, also shapes up people's world views according to the cultivation theory.

A significant duty fell upon the shoulders of Turkish newspapers during the process of Turkish workers' migration to Germany and settling there. Through their coverage and reports, these newspapers voiced the problems Turks encountered in Germany, and helped find solutions to them on the one hand and conducted various activities so that their connections with Turkey would not be severed and that the existing cultural heritage could be passed down to the new generations on the other hand.

Today, as a result of the technological developments that allowed Turkish television channels to be watched in Germany, they began to be an indispensable part of the lives of Turks living in Germany. Especially, the first generation Turkish immigrants who moved to Germany years ago as workers, are currently retired or counting the days to retire are trying to learn information about the political, social and economic situation of their homeland, which they have been yearning for for years, thanks to the news bulletins of the Turkish channels which they follow regularly.

There are many studies in the relevant literature indicating that contents with intensive violence are presented in the news bulletins of the Turkish channels. However, so far there has been no study dealing with and investigating the effects of the negative news reports with violent content shown in the news bulletins on the image of Turkey in the minds of the immigrants who have been leading lives away from their homeland for years. The purpose of this study is to determine tendencies of the first generation Turkish immigrants who have been living in Germany for more than 30 years to watch and evaluate the main news bulletins presented on Turkish channels and their expectations of these bulletins. Moreover, it aims to reveal the effects of the news in those bulletins on their desire to return to Turkey and the image of Turkey in their minds. The sample of the study consists of a total of 22 Turkish immigrants (11 female and 11 men) living in the districts of Jenfeld, Billstedt, Altona-Altstadt and Wandsbek, where Turks live heavily, in the province of Hamburg in Germany, who are aged 50-80, who are retired or about to retire. The data that were obtained as a result of the interviews held with the subjects can be summarized as follows:

Before the Turkish television channels began to be watched in Germany, Turkish newspapers published there appeared to be the most important mass medium meeting the needs of the Turks living there, especially those of the first generation, for information related to their

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015*

homeland. Now, however, it is understood from the fact that almost all of the participants in the study follow the current affairs in Turkey through television that Turkish television channels have become the primary source of information for the first generation Turkish immigrants, too. According to the data obtained from the study, a large majority of the subjects follow the main news bulletins presented on Turkish television channels on a regular basis. However, it was observed that these people did not make an informed or conscious choice regarding the channels while they were watching the main news bulletins. Despite this, it was found that a majority of the subjects watched Kanal D, ATV, Show T and TRT in descending order. It was found that the interviewees who followed the news on TRT regularly preferred the news of that channel under the influence of their national feelings and because they found the news of that channel more reliable than that of the private channels and because it contained less tabloid journalism. On the other hand, it was found that other interviewees who made an informed choice about watching the main news bulletins of certain television channels did so because they regarded the anchormen of those channels as more reliable journalists.

While half of the interviewees (9 male and 2 female) stated that they did not experience any change in their desire to return to Turkey and live there after they watched the main news bulletins of the Turkish channels, the other half (9 female and 2 male) stated that they experienced such a desire. This indicates that female interviewees are affected more by negative news presented on the main news bulletins than male interviewees. This finding obtained from the study is support of the findings of the studies revealing that women are affected more by the contents of negative television programs than men (Früh 2001, p. 85, Stork, 2010, p. 12). The subjects, a majority of whom were female, and who stated that they were extremely frightened by murders committed for economic reasons, and problems experienced in the fields of traffic and health, explained that they felt more secure in Germany than in their homeland for these reasons. These people, who argued specifically that there was a common opinion in Turkey proposing that Turkish guest workers in Germany, or Turkish expats there, were rich, stated that they were very afraid when they went to Turkey for this reason and that they had difficulty leading their daily lives there.

Some interviewees who stated that traffic accidents occurring in Turkey were reported frequently and for a long time in the main news bulletins and this affected and disturbed them seriously argued that such incidents took place because the traffic police did not perform their duty properly. And while they argued this view, they related the negative experiences they had with the traffic police when they were in Turkey. In this context, it can be said that Gerbner's double dose effect of television (the incidents occurring on television exhibit parallelisms with real life experiences) may have caused emergence of such emotions and reinforcement of negative ideas.

A large majority of the interviewees emphasized that a huge number of negative news items were presented in the main news bulletins of Turkish channels and added that this situation led them to feel desperate and psychologically troubled. This is so much so that some subjects stated that after they watched these news programs, they

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

felt that Turkey was in total chaos. When all these factors are taken into consideration, one can clearly see to what extent the main news bulletins do damage to the image of Turkey in their minds. In particular, some interviewees argue that the news bulletins in Turkey present a lot of news items reporting that people who commit crimes invariably get away with what they have done and therefore they believe that this situation further encourages those commit crimes. These people especially underline the fact that the news covering murder cases involving women as victims are of this kind. At this point, the duty that falls upon the shoulders of Turkish journalists is to closely monitor news items of this sort presented in the main news bulletins, and make occasional reports about their court procedures and what stage of verdict they are in. Only in this way can it be highlighted that the crimes committed do not go unpunished, thereby making a positive contribution to the image of Turkey in their minds and to their idea of returning to Turkey for good.

A large majority of the interviewees argue that news bulletins about Turkey do not contain any positive news and point out that quite a lot of negative developments are reported in these bulletins in comparison with the news bulletins on German channels, which they criticize severely. These interviewees, who underline that the news bulletins on German channels last for 15-20 minutes, maintain that the news programs on Turkish television channels contain a lot of unnecessary details (especially polemics between politicians and tabloid-style news) and present them in a way accompanied by repeated video images. These also complain that Turkish news bulletins include a lot of provocative news. As a result, it can be said that in general, the most important expectation of the subjects who participated in the study from the main news bulletins on Turkish channels is to have an understanding of newscasting which involves unexaggerated news without agitation and a tabloid-style approach, is more objective and does not contain repetitive video images and information. In this context, it would be very useful for Turkish television channels to revise news about Turkey presented in their European versions, and reshape them in terms of both content and form, taking into consideration the aforementioned points.

Key Words: Turkish immigrants in Germany, Turkey News, Image of Turkey

GİRİŞ

Televizyon, modern toplumlarda hızlı ve kolay habere ulaşmak amacıyla kullanılan etkin kitle iletişim araçlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaman ve mekân sınırlaması olmadan insanların oturma odalarının salonlarından dünyaya açılmalarını sağlayan bu araç, onlara yapay bir dünya sunmakta ve Gerbner ile arkadaşları tarafından ortaya konulan ekme-yetiştirme kuramına göre izleyicilerin dünyaya bakış açılarının şekillenmesinde çok önemli roller oynamaktadır (Gerbner ve Gross, 1976a, s. 232).

Televizyonun izleyiciler üzerindeki etkileri, yıllarca bilim dünyasının ilgisini çekmeyi başarmıştır. 1930'lu yıllardan bu yana içerik analizi yöntemi kullanılarak televizyonda gösterilen programlardaki (haber bültenleri, film, komedi programları gibi) şiddet unsurları araştırılmıştır (Dale, 1935). Daha sonra ise, televizyonun farklı cinsiyetler (Morgan, 1982; Signorielli 1989 vb.),

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

yaş grupları (Gerbner vd., 1980a), aile (Gerbner vd., 1980b), politika (Gerbner vd., 1984a), din (Gerbner vd., 1984b) vb. alanlar üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla bugüne kadar çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bilhassa televizyondaki şiddet sahnelerinin izleyiciler ve onların dünyaya bakış açıları üzerindeki etkileri, gerçek hayat ile televizyonda gösterilen dünya arasındaki farklılıklar pek çok araştırmanın ilgi odağı haline gelmiştir. Yapılan bu araştırmaların neticesine göre televizyon programlarının içeriğinde bilhassa haberlerde yer alan şiddet ve suç unsuru taşıyan faktörlerin izleyicilerin içinde buldukları dünyayı daha korkunç bir ortam olarak algılamasına (Gerbner ve Gross, 1976b, s. 41 – 45; Postman, 1995; Dündar, 1996, s. 387; Turam, 1996, s. 67; Wilson vd., 1998, s. 24) hatta çocuk ve gençlerin daha fazla şiddete yönelmesine neden olduğu tespit edilmiştir (Huesmann vd., 2003; Gentile vd., 2004).

Almanya'ya işçi olarak giden birinci nesil Türk göçmenler, ekonomik nedenlerden dolayı uzun yıllardır anavatanlarında uzak bir yaşantı sürdürmelerine rağmen Türkiye ile bağlantılarını koparmamak ve oradaki her türlü gelişmeden haberdar olmak amacıyla Türk medyasını yakından takip etmişlerdir. Bu kişiler, son yıllarda teknolojik gelişmelerin etkisiyle Türkiye'nin gündemindeki siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeleri Türk televizyon kanalları aracılığıyla takip etmeye başlamışlardır. Öyle ki bugün Türk televizyon kanalları, hem onların temel bilgi kaynağı (Şentürk, 2012, s. 20-32) hem de onları anavatanına bağlayan en önemli köprü olarak karşımıza çıkmaktadır (Müller, 2005, s. 382; Geißler, 2005, s. 71–81). Özellikle bu televizyon kanallarında sunulan haber bültenleri, Almancaya yeterince hakim olmayan birinci nesil Türk göçmenlerin, Türkiye'de ve dünyada olup biten olaylar hakkında (canlı yayın dinamiklerinin yardımıyla) kısa zamanda daha ayrıntılı bir şekilde haberdar olmayı istedikleri için en fazla izlenen programların başında gelmektedir (RTÜK, 2007a, s. 22).

Bu araştırma ile yıllardır Almanya'da yaşamalarına rağmen Almancaya yeterince hakim olmayan birinci nesil Türk göçmenlerin, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerini ne ölçüde takip ettikleri, bu bültenlerde sunulan Türkiye haberleri ve Türkiye resmi hakkındaki düşünceleri saptanmaya çalışılmıştır. Ayrıca çocukluk ve gençlik yıllarını geçirdikleri anavatanlarına karşı büyük özlem duyan bu göçmenlerin, Türkiye'ye kesin dönüş yapma fikirlerinde, bu bültenlerde gösterilen haberlerin ne ölçüde etkili olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1. TÜRK MEDYA KULLANICI TİPOLOJİSİ

Almanya'daki en büyük göçmen grubu olan Türklerin medya izleme eğilimlerini ve medya kullanıcı tipolojisini ortaya koymak amacıyla 2002 yılında Alman Basın ve Enformasyon Dairesinin desteğiyle iletişim bilimci Kai Hafez tarafından Almanya'nın Hamburg şehrinde yaşayan toplam 93 Türk göçmenle yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak bir araştırma yapılmıştır. Bu nitel araştırmanın neticesinde Türk göçmenlerinin medya izleme eğilimlerine göre altı medya kullanıcı tipi ortaya konulmuştur.

Tablo 1: Türk Medya Kullanıcı Tipleri

Medya Kullanıcı Tipolojisi	Kullandığı Medya
Kültürel Sürgün Kullanıcı	sadece Türk medyasını
Siyasi Sürgün Kullanıcı	sadece Türk medyasını
Diaspora Kullanıcı	sadece Türk medyasını
İki Kültürlü Kullanıcı	hem Türk hem de Alman medyasını
Transkültürel Kullanıcı	sadece Almanca-Türkçe olmak üzere iki dilli yayın yapan medya organlarını
Asimile Kullanıcı	sadece Alman medyasını

Kaynak: Hafez, K. (2002). Türkische Mediennutzung in Deutschland: Hemmnis oder Chance der gesellschaftlichen Integration? Eine qualitative Studie im Auftrag des Presse- und Informationsamtes der Bundesregierung. Hamburg/Berlin: Deutsches Orient-Institut Hamburg, s. 22.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

Hafez tarafından ortaya konulan bu tipoloji uyarınca sadece Türk medyasını takip eden, Almancaya yeterince hakim olmayan birinci nesil göçmenler; kültürel sürgün kullanıcısı, siyasi sürgün kullanıcısı ve diaspora kullanıcısı olmak üzere 3 kategori altında sınıflandırılmıştır.¹ Bu kullanıcı tiplerinin özellikleri şu şekildedir:

- **Kültürel Sürgün Kullanıcısı:** Bu kullanıcı tipini zorunlu ekonomik nedenlerle Almanya'ya göç etmiş ve kendisini bu ülkeye ait hissetmeyen bundan dolayı anavatanıyla olan bağlantısını her zaman canlı tutmak için sadece Türk medyasını takip eden birinci nesil Türk göçmenler oluşturmaktadır. Bu kişiler, içlerindeki vatan hasretini dindirmek ve yalnızlık duygusundan kurtmak için (Becker vd., 2001, s.17) Türk medyasını takip ederek kendilerine sanal bir dünya kurmaktadır. Yıllardır Almanya'da olmalarına rağmen Türklerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde yaşamlarını sürdürerek kendi kültürel ve milli ortamlarından uzaklaşmamak için çaba harcamaktadırlar. Almanya hakkındaki bilgileri çoğunlukla Türk medyasından öğrendikleri için yaşadıkları ülke ile alakalı bilgileri sınırlıdır. Bu kişiler, Türk medyasından öğrendiği negatif haberlerden dolayı da Alman toplumuna karşı büyük bir güvensizlik duymakta ve Almanlarla iletişim kurmaktan kaçınarak Türklerin yoğun olduğu bölgelerde hayatlarını sürdürmektedir. Bütün bunlara rağmen bu kullanıcı tipi, Almanya'nın siyasi ve ekonomik sistemine Türkiye'ninkinden daha fazla güvendiği için bu ülkede yaşamaya devam etmektedir. Almanya ve Alman toplumuyla ilgili sağlık sigortası, göçmen kanunu gibi önemli konular hakkındaki bilgileri çoğunlukla Alman medyasını takip eden çocuklarından öğrenmektedir (Hafez, 2002, s. 23–29).

- **Siyasi Sürgün Kullanıcısı:** Bu kullanıcı tipinin, kültürel sürgün kullanıcısının aksine Türkiye ile arasında duygusal ve geleneksel anlamda bir bağı bulunmamaktadır. Türkiye'deki politik sistemin iyileşmesi gerektiğini savunan bu kişiler, iki alt gruba ayrılmaktadır. Birinci grubu Kemalistler ikinci grubu ise Muhafız İslamcılar (Milli Görüş gibi) oluşturmaktadır. Bu kullanıcı tipi de çoğunlukla Türk medyasını özellikle Türkiye'deki politik ve ekonomik gelişmelerden haberdar olmak için takip etmektedir. Kafasındaki negatif Almanya resminden dolayı kültürel sürgün kullanıcısına göre bu ülkeye karşı daha eleştirel bir tutum sergilemekte ve Almanya'ya entegre olmak için herhangi bir çaba içerisine girmemektedir. Ekonomik nedenlerden dolayı bu ülkede bulunduğundan sadece yasalara saygılı bir şekilde hayatını devam ettirmeye çalışmaktadır. Alman medyasını takip etmeyen bu kullanıcı tipi, Türk medyasında sunulan eğlence programlarını eleştirmekte ve özellikle özel televizyon kanallarındaki magazinsel programların Türkiye'deki gerçek yaşamı yansıtmadığına inanmaktadır. Bu nedenle daha çok devlete ait olan TRT gibi medya organlarını takip etmeyi tercih etmektedir (Hafez, 2002, s. 29–31).

- **Diaspora Kullanıcısı:** Bu kullanıcı tipi, sadece Türk medyasını takip etmesine rağmen sosyal ve politik anlamda kültürel sürgün ve siyasi sürgün kullanıcısına göre Almanya'ya daha fazla entegre olmuş durumdadır. Almanya'daki politik sisteme ve Almanlara güven duyan bu tip kullanıcılar, izole bir şekilde Türklerin çoğunlukta yaşadığı bölgelerde yaşamak yerine Almanlarla iç içe hayatlarını devam ettirmektedir. Günün birinde mutlaka Türkiye'ye dönmeyi istemelerine rağmen, Almanya'yı vatanları olarak görmektedirler. Yetişkin yaşlarda Almanya'ya geldiklerinden ve dil öğrenme fırsatını tam anlamıyla elde edemediklerinden yeterli düzeyde Almancaya hakim olmadıkları için, Alman medyasını takip edememekte ve Türk medyasına bağımlı kalmaktadırlar. Bu kişiler, çoğunlukla eğlence ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla hem devlet hem de özel televizyon kanallarının programlarını seyretmektedir (Hafez, 2002, s. 31–34).

¹ Bu araştırmanın örneklemini birinci nesil Türk göçmenler oluşturduğu için Hafez tarafından ortaya konulan genç nesillerin medya kullanıcı tipolojisini oluşturan iki kültürlü, transkültürel ve asimile kullanıcı tipleri hakkında makalede ayrıntılı bilgiye yer verilmemiştir. Bu kullanıcı tipleri hakkında daha fazla bilgi edilmek için Hafez'in (2002, s. 34-41) araştırmasına bakılabilir.

2. HABER İLE GERÇEK DÜNYA İLİŞKİSİ

Günümüzde kitle iletişim araçları içinde en fazla kullanılan televizyon, işitsel ve görsel unsurları birlikte kullanarak insanların içinde yaşadıkları dünya hakkında bilgi edinmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda televizyonda sunulan negatif ya da pozitif, gerçeğe yakın ya da uzak her türlü içerik, izleyicilere, kendi yaşam deneyimlerinin yanı sıra nasıl bir dünya içinde yaşadıkları konusunda fikir edinmelerinde yardımcı olmaktadır. İletişim bilimci George Gerbner televizyonu, günümüz modern toplumlarındaki bireylerin yaşamlarını ve kafalarındaki dış dünyayla ilgili resmi şekillendiren önemli bir güç olarak nitelirmektedir. Ona göre televizyonda gösterilen şiddet sahneleri bireylerin dünyaya bakış açısını değiştirirerek vahşi ve acımasız bir dünya içinde yaşadıkları fikrine sahip olmalarına neden olmaktadır (Gerbner 1980c, s. 30; Rigel, 2008, s. 20). Ayrıca sürekli olarak sunulan bu tip mesajlar, onların bu fikirlerinin pekiştirilmesinde de önemli bir rol oynamaktadır (Griffin, 2000, s.350-554). Gerbner ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmanın neticesine göre çok fazla televizyon seyreden kişiler, az seyredenlere oranla dünyayı daha tehlikeli ve korkunç bir yer olarak nitelendirmektedir. (Gerbner ve Gross, 1976b; Vitouch, 1993; DüNDAR, 1996, s. 387; Wilson vd., 1998, s. 24;). Bu durum onların daha fazla eve kapanarak televizyona yönelmelerine de sebep olmaktadır (Thym, 2003, s. 30).

İnsanların içinde yaşadıkları yakın ve uzak çevreden haberdar olmak amacıyla takip ettikleri haberler programlarında, geniş bir izleyici kitlesine ulaşabilmek için çoğunlukla ele alınan olayların duygusal boyutu öne çıkarılarak yer verilmektedir. Öyle ki, tamamen gerçek olaylara ve karakterlere dayalı olan bu programlarda, hakiki gerçeklik, kurmaca gibi, geleneksel anlatı yöntemleriyle yeniden kurgulanmakta ve gerçek insanlar, olaylar (iyi-kötü, kahraman-kötü adam, birey-kurum, biz-düşmanlarımız, doğa-kültür gibi) iki karşıt gücün çatışmasına dönüştürülerek anlatılmaktadır (Poyraz, 2002, s. 70). Bu durum salt gerçekliğin ya da sadece gerçek yaşamda olmuş olan olayların aktarıldığı iddia edilen haber bültenlerinde şiddet olaylarına gerçek hayattan 10 kat daha fazla yer verilmesiyle kendini göstermektedir (Ertürk ve Gül, 2006, s. 41-42). Bu nedenledir ki negatif olayların çoğunlukla haber olarak sunulduğu haber bültenlerinde, dünyanın ne kadar korkunç ve tehlikeli bir yer olduğu düşüncesi her defasında yinelenmektedir. Ayrıca bu bültenlerde psikolojik problemlere neden olacak her türlü travma ögesini içinde barındıran çok sayıda olay tematize edilmektedir. Haber değeri açısından bakıldığında “only bad news are good news” (sadece kötü haberler iyi haberdır) düşüncesinden hareket edildiği için gazeteciler açısından bu tür olumsuz olayların haber olarak sunulması her ne kadar doğru kabul edilse de Gerbner'e göre bu durum insanlara sürekli olarak ne kadar tehlikeli bir ortamda yaşadıkları mesajını verilmesine neden olmaktadır. Ayrıca kişilerin televizyonda izledikleriyle gerçek yaşamdaki deneyimlerinin paralellik göstermesi durumunda da var olan bir takım fikirler daha da sağlamlaşıp çifte doz etkisi ortaya çıkmaktadır (Gerbner vd., 1980c, s. 36). Şimdiye kadar yapılan araştırmaların neticesinde ulaşılan diğer kayda değer bulgu ise kadınların erkeklere oranla televizyon tarafından verilen olumsuz mesajlara açık olduğudur (Stork, 2010, s. 12). Özellikle haber programlarında sunulan negatif haberlerden onların daha fazla etkilendiği tespit edilmiştir (Früh, 2001, s. 85).

Türkiye'de de haber programlarının kamuoyu üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla 2007 yılında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından 3573 kişinin katılımıyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu araştırmanın verilerine göre de haber bültenlerinde sunulan negatif olayların insanların ruh sağlığını olumsuz yönde etkilediği (% 74,5) ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırmaya katılanların % 59,2'si haberlerin meslek ahlakına uygun olarak hazırlanmadığını, % 65,8'i televizyon haberleri hazırlanırken kamu yararı gözlemlenmediğini, % 59,8'i ise televizyon haberlerinin yalan, yanlış ve eksik bilgi içerdiğine inandıklarını söylemiştir. (RTÜK, 2007b, s. 67). Deneklerin büyük bir çoğunluğunun haber içeriklerinde siyasetçilerin ve ünlülerin birbirleri ile ilgili olarak sarf ettikleri olumsuz nitelikteki sözlerine defalarca yer verilmesine, magazinsel ve cinsel şiddet konulu (taciz, tecavüz vb.) olayların sunulmasını eleştirdiği görülmüştür. Ayrıca bu

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

araştırma neticesinde ortaya çıkan diğer önemli bir bulgu ise insanları, haber izlerken en fazla rahatsız eden noktanın görüntü tekrarları ile “az sonra” türünde haber sunumları olduğudur (RTÜK, 2007b, s. 13).

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Türklerin, Almanya’ya göçü ve yerleşme serüveni boyunca Türk medyasına önemli görevler düşmüştür. Türk medyası yayınlarıyla bir yandan Türklerin bu ülkedeki sorunlarını dile getirip çözümler bulunması noktasında onlara yardımcı olurken diğer yandan da onların anavatanlarıyla olan bağlarının kopmaması için çeşitli faaliyetler yürütmüştür. Bu bağlamda yeni nesillere mevcut kültürel mirasın aktarılması konusunda da hizmet vermişlerdir (Genel, 2014, s. 657).

Son yıllarda teknolojik anlamda meydana gelen gelişmelerin sonucu olarak Almanya’da yaşayan Türklerin hayatında Türk televizyon kanallarının önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Özellikle Türkiye’de neler olup bittiğini öğrenmek isteyen bu göçmenler, Türk televizyon kanallarında gösterilen ana haber bültenlerini yakından takip etmektedir (RTÜK, 2007a, s. 22). Şimdiye kadar Türk kanallarında gösterilen haber bültenlerinde şiddet içerikli unsurların yoğun bir şekilde sunulduğunu gösteren çok sayıda araştırma bulunmaktadır (Ergül, 2000, s. 170–184; Kebapçı, 2001, s. 215–216; Gencel Bek, 2004, s. 9–38; Özer, 2007, s. 314; Yalçın, 2012, s. 46-49 vb.). Fakat bu haber bültenlerinde tematize edilen olayların genellikle negatif haberlerden oluşmasının, uzun yıllardır vatanlarından uzak bir yaşantı sürdüren birinci nesil Türk göçmenlerin, kafasındaki Türkiye resmi üzerinde ne gibi etkileri olduğuna dair literatürde herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada birinci nesil Türk göçmenlerin Türk kanallarının ana haber bültenleri izleme, değerlendirme eğilimleri ile bu bültenlerde sunulan Türkiye haberleri ve Türkiye resmi hakkında ne düşündüklerinin saptanması amaçlanmıştır. Ayrıca birinci neslin Türkiye’de doğmuş ve büyümüş olmasından dolayı emeklilik dönemlerini anavatanlarında geçirmek istedikleri (Bekar, 2013, s. 775) göz önüne alınarak izledikleri bu haberlerin onların Türkiye’de yaşama istekleri üzerinde ne ölçüde etkili olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Öte yandan bu araştırmada bu göçmenlerin Türk kanallarındaki haber bültenlerinden ne gibi beklentiler içerisinde oldukları tespit edilmesi hedeflenmiştir. Araştırma neticesinde elde edilen bulgular ışığında Türk kanallarının Avrupa versiyonlarında² sunulan Türkiye haberlerinde ne gibi değişiklikler yapılabileceği konusunda birtakım önerilerde bulunulma yoluna gidilmiştir.

4. ARAŞTIRMA

Çalışmada, uzun yıllardan beri Almanya’da yaşayan birinci nesil Türk göçmenlerin, Türkiye haberlerini ne ölçüde takip ettikleri, bu bültenler hakkındaki düşünceleri ve haberlerin onların kafalarındaki Türkiye resmini ne ölçüde etkileyip şekillendirdiği konusunda ayrıntılı bilgi edinmek için problem merkezli görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bütün görüşmeler araştırmaya katılan deneklerin rızası alınarak ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Görüşmeler sırasında verilerin çözümlenmesi noktasında kolaylık sağlanması açısından ayrıntılı notlar tutulmuştur.

Çalışmanın örneklemini olarak Almanya’nın Hamburg kentinde Türk nüfusunun yoğun olduğu Jenfeld, Billstedt, Altona-Altstadt ve Wandsbek (Statistisches Amt für Hamburg und Schleswig-Holstein, 2013, s. 5-6) ilçelerinde yaşayan, 50 ile 80 yaş aralığında şu an emekli ya da emekli olmasına az kalmış olan 30 yıldan fazla bir süre önce bu ülkeye işçi olarak gelen birinci nesil Türk göçmenler seçilmiştir. Araştırma kapsamında veri toplamak amacıyla 11 kadın ve 11 erkek olmak üzere toplam 22 kişiyle görüşülmüştür. Araştırma bulguları sunulurken deneklerin görüşleri kıyaslanarak konuyla ilgili önemli ifadelerine yer verilmiştir.

² Euro D, ATV Avrupa, Show Türk, Euro Star vs.

5. BULGULAR

Araştırmaya katılan deneklere ilk olarak “Almanya’dayken Türkiye’deki aktüel olayları hangi medya aracılığıyla takip ediyorsunuz?” diye sorulmuştur. Bu soruya deneklerinden biri dışında hepsi televizyon yanıtını vermiştir. O kişi ise, televizyonda verilen haberlerde olaylarının gereksiz yere uzatıldığına işaret ederek bu haberlere bakmanın kendisinde sıkıntı yarattığını şu cümlelerle anlatmaktadır:

İlksen (65): “Gazete okuyorum. Televizyondan pek haberlere bakmıyorum. Çok uzatıyorlar. Sıkıntı basıyor beni, onları seyredince.”

Araştırmaya katılan deneklerden sadece Hamdi televizyonun yanı sıra Türkiye’de olup biten olaylardan haberdar olmak amacıyla Türk gazeteleri takip etmeye devam ettiğini açıklamıştır.

Hamdi (67): “Televizyon ve gazeteden takip ediyorum. Günlük gazete okuyorum. Çeşitli gazeteleri okumaya devam ediyorum. Televizyonda açık oturumlardan ve haberlerden takip ediyorum.”

Daha önceden Türkiye’nin gündemini gazete okuyarak takip ettiklerini belirten bazı görüşmeciler, Türk televizyonlarının hayatlarına girmesiyle beraber bu alışkanlıklarının tamamen değiştiğini şu şekilde dile getirmektedir:

Mümtaz (63): “Televizyonlara kadar, yani görüntülü medyaya kadar. Gazete ile takip ediyordum. Geldiğim günden beri gazete okuyordum. Eskiden Milliyet okuyordum. Daha sonra televizyon kanalları geldi. Şimdi televizyonlardan takip ediyorum.”

Muhittin (56): “Gazeteyi çok okurdum. Her gün günlük gazete alırdım. Ondan sonra eve Türk televizyonu girince tabi ki Türk televizyonuna ağırlık verdik, haberleri Türk televizyonundan seyrediyoruz.”

Ersin (63): “Televizyondan. Önce gazeteden okuyorduk. Sonra Türk kanalları olunca televizyondan öğreniyoruz.”

Kimi denekler, görüşmeler sırasında yaptıkları açıklamalarda, televizyonu gazeteye oranla daha kolay, ucuz bir şekilde bilgiye ulaşmayı sağladığı için tercih ettiklerini şöyle ifade etmektedir:

Fidan (73): “Çoğunlukla televizyonlardan. Gazete bulursam sağda solda okuyorum. Ama para verip almıyorum. Zaten televizyonlar da aynısını söylüyor.”

Mehtap (64): “Gazeteden okuyamıyorum. Konsantre olamıyorum. Sabrım yok. Televizyona bakıyoruz.”

Enise (68): “Şimdi gözlerim rahatsız. Gazete okuyamıyorum. Sadece televizyondan takip ediyorum.”

Aysel (64): “Televizyondan. Devamlı ATV’ye bakarım. Okumam yazmam olmadığı için televizyondan öğreniyorum.”

Araştırma sırasında deneklere “Her gün Türk televizyon kanallarında gösterilen ana haber bültenini seyrediyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Görüşmecilerden 17’si her gün bu haber bültenlerini seyrettiğini dile getirmiş 5’i ise bazen seyrediyorum şeklinde bu soruyu yanıtlamıştır. Deneklerin ikisi, çalıştıkları için işten zaman bulamadıklarından haberleri her gün seyredemedikleri ifade etmiştir. Diğer 3 görüşmeci ise zorunlu nedenlerden dolayı değil, bu bültenlerde verilen haberlerin içeriklerinde hep aynı tür üzücü olayların tematize edilesinden dolayı düzenli bir şekilde seyretmeyi istemediklerini belirtmiştir:

Mehtap (64): “Hayır düzenli bir şekilde bakmıyorum. Çünkü beni rahatsız ediyor bu haberler. Her akşam bakmıyorum.”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

Haluk (60): “Bazen seyrediyorum. Maçları seyretmeyi daha çok tercih ediyorum. Çünkü haberlerde hep aynı üzücü şeyler var.”

Remziye (61): “Evet genelde seyrediyorum. Ama üzücü haberler olduğu için sonuna kadar seyredemiyorum.”

Araştırmaya katılan görüşmeciler tarafından çoğunlukla seyredilen ana haber bülteninin hangi kanala ait olduğunu tespit etmek amacıyla deneklere “Hangi kanalın ya da kanalların ana haber bültenlerini genellikle takip ediyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Deneklerin büyük bir çoğunluğu, “hangi kanalın haber bülteni denk gelirse onu seyrediyoruz” şeklinde bu soruya cevap vermiştir. Bu duruma rağmen deneklerin söylemlerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun Kanal D’nin ana haber bültenini takip ettiği ortaya çıkmıştır. İkinci sırada ATV’nin üçüncü sırada ise Show TV’nin ana haber bültenlerini seyrettikleri tespit edilmiştir. Görüşmecilerden 4’ü, devlet kanalı olan TRT’yi hem milli duygular açısından hem de daha güvenilir bulduklarından tercih ettiklerinin altını çizmiştir.

Çoğunlukla belirli bir kanalın ana haber bültenini tercih ettikleri söyleyen denekler, bu durumu alışkanlığa bağlamaktadır. Özellikle programın sunucusunun bu alışkanlıkta nasıl büyük bir rol oynadığını bazı görüşmeciler şu ifadelerle dile getirmektedir:

Fadime (62): “Kanal D’yi en çok seyredirim. Mehmet Ali Birand’ı seyretmeye alışmışım. Uzun zaman boyunca seyredince, her zaman aynı kişiyi arıyorsunuz. Hatta o vefat ettikten sonra da Kanal D’yi seyretmeye devam ettim.”

Aysel (64): “ATV’deki sunucunun anlatışı benim daha çok dikkatimi çekiyor ve hoşuma gidiyor.”

Kimi görüşmeciler ise haber bültenlerini sunan bazı kişilerin uzun yıllar gazetecilik mesleğinde faaliyet göstermelerinin neticesinde ayrı bir yere sahip olduklarını dile getirmekte ve onları daha güvenilir olarak nitelendirmektedir. Bu nedenle sevdikleri, beğendikleri bu sunucuların değişmesini protesto etmek amacıyla başka kanallara yöneldiklerini şöyle ifade etmektedirler:

Haluk (60): “Genellikle Kanal D’yi seyrediyorum. Yok alıştık oraya devamlı orada seyrediyoruz. Bir zamanlar Uğur Dündar varken Star’ı seyrediyorduk. O gidenden sonra Kanal D’yi seyrediyoruz.”

Münire (65): “Önce Star’ı seyrediyordum şimdi kanal D’yi seyrediyorum. Uğur Dündar ayrıldıktan beri Kanal D’yi seyrediyorum. Bana bu kanal daha objektif geliyor.”

Remziye (61): “Aslında ben önce Star’ı seyredirdim. Orada Uğur Dündar olduğu için. Gerçek gazeteci olduğu için. Onun için protesto için şimdi Star’ı seyretmiyorum. O gittikten sonra açmadım o kanalı. Şimdi Kanal D’yi seyrediyorum.”

Görüşmeler sırasında deneklere “Ana haber bültenlerini seyrettikten sonra neler düşünüyorsunuz? Neler hissediyorsunuz?” diye sorulmuştur. Deneklerden beşi Türkiye’nin aslında çok güzel bir ülke olduğunu ancak orada olan terör olayları yüzünden insanların barış içinde yaşayamamalarının kendilerini derinden etkileyip çok üzdüğünü vurgulamakta ve sırf bu yüzden haberlere bile bakmak istemediklerini bazı görüşmeciler şöyle dile getirmektedir:

Ekrem (72): “Türkiye’nin güzel bir ülke olmasına rağmen halkın rahat, refah içinde yaşayamadığını düşünüyorum. O bakımdan insan, bazı haberlere bakmak dahi istemiyor. Mesela ana haberlerdeki terör olaylarına ölüm haberlerine insan üzüliyor. Bu bakımdan insan haberlere bile bakmak istemiyor.”

İlksen (65): “Üzülüyorum. Bu nedenle de pek seyretmiyorum yani. Mesela terör olaylarında ölen şehitler, çok üzücü.”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

İnan (66): “Olumsuz etkilediği oluyor. Bazen o bölücülere çok taviz veriliyor. Düzen bozuluyor, o üzüyor insanları. Yaralanma, öldürme olayları var. Başka devletlerin mağası olarak kullanılıyor bunlar.”

Muhittin (56): “Kafam çok karmakarışık oluyor. Bayağı üzülüyorum. Çünkü artık her gün olaylar oluyor. Türkiye'nin düzelmesini istiyorum. İnsanların her anlamda rahat yaşamasını istiyorum.”

Görüşmecilerden üçü, Türkiye'deki terör olaylarında ölen insanlarla alakalı haberlerin psikolojisini olumsuz yönde etkilediğini şu şekilde aktarmaktadır:

Aysel (64): “En çok askerlerimize üzülüyorum. Herkes ana kuzusu. Ne zorluklarla onlar büyüyor. Bu durum benim psikolojimi baya bozuyor.”

Enise (68): “Bazen dayanamıyorum. Bütün psikolojim bozuluyor ve ağlıyorum.”

Remziye (61): “Türkiye'de iyi şeyler olduğunu düşünmüyorum hiç. Türk haberlerinde rahatsızlanıyorum. Ben bazen oluyor ki televizyona hiç bakmak istemiyorum. İnsanın psikolojisini bozuyor. Benimkini bozdu.”

Ana haber bültenlerinde terör, hırsızlık ve trafik kazalarıyla alakalı haberlerin son yıllarda daha fazla tematize edilmesine dikkati çeken Haldun yetkilileri şöyle eleştirmektedir:

Haldun (78): “Kaza haberlerinde dünya rekoru kırdıkları için çok üzülüyoruz. Hükümet bunları önleyemiyor. Trafik kazaları, trafik suçlarını. Şu birkaç sene içerisinde hırsızlık olayları ve terör çok arttı. Onlara da üzülüyoruz. Ölüm hadiseleri. Silahların çok kullanılması. Herkese serbest bıraktılar silah kullanmayı adeta.”

Şevket adlı görüşmeci de, özellikle trafik polislerinin üzerlerine düşen görevleri yeterince yerine getirmedigine öne sürmekte ve Türkiye'deyken bu konuda yaşadığı zorlukları şöyle anlatmaktadır:

Şevket (71): “Kazaların olması bizi rahatsız ediyor. Polis içkili yakalıyor bunları bırakıyor. Biz Türkiye'deyken bir kaza oldu. Polis geldi, ehliyetin var mı diye sormadı. Bu kazayı ehliyeti olmayan birisi yaptı. Benim evimim önündeki duvarı yıktı. Ehliyetin var mı yok mu polis bunu incelemiyor. Bir de bana diyor ki siz Almanya'da polise böyle mi davranıyorsunuz?”

Türkiye'deki trafiğin durumundan ne kadar rahatsız olduğunu vurgulayan Fadime de, Türk kanallarının ana haber bültenlerinde trafik kazalarını çok uzun bir şekilde ve hep aynı görüntülerle defalarca gösterilmesini eleştirmektedir. O, Almanya'da da trafik kazalarının olmasına rağmen Alman haberlerinde bu konulara fazla girilmeden 15-20 dakikalık bir zaman diliminde ülkenin bütün gündeminin izleyicilere özet bir şekilde aktarıldığına dikkati çekerek Türkiye haberlerinde ise olayların aktarılırken gereksiz bir şekilde uzatıldığını ileri sürmektedir.

Fadime (62): “Türkiye için iyi şeyler düşünmüyorum. Bunlar yakışmıyor bize. Türkiye'nin trafiğinden nefret ediyorum. Genel olarak Türkiye'nin haberlerini beğenmiyorum. Çok uzatıyorlar her şeyi. Bir trafik kazasını gösterdiler mi? Yüz defa gösteriyorlar. Alman haberlerine bakıyorum. Burada da olaylar var. Ama 15-20 dakikada bütün haberleri bitiriyorlar. Ama Türk haberleri bir gösterdiğini 1000 defa daha gösteriyor. İnsanı bıktırıyor.”

Görüşmecilerden Suna, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerinde haberlerin çok abartılı bir şekilde sunulduğunu ve bu tür haberlerin kendilerinin büyük bir korkuya sürükleyerek bunalıma soktuğunun altını çizmektedir. Arif ise haberleri seyrettikten sonra Türkiye'nin bir kaos içinde olduğunu düşündüğü için büyük bir karamsarlık hissine kaplandığını dile getirmektedir.

Suna (68): “Haberleri çok seviyorum ama çok da rahatsız oluyorum. Çünkü küçük olayları kocaman yapıyorlar gazeteciler. Kaza olayları, karılarını vurma olayları, kadınları vuruyorlar,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

asıyorlar, kesiyorlar. Türkiye'mizi çok seviyorum ama böyle olaylar bizi baya korkutuyor. Haberleri seyrettikten sonra baya insan bunalıma giriyor.”

Arif (50): “Türkiye’de kaos olduğunu düşünüyorum. Karamsarlık duyuyorum. Siyasi gidişat, terör olayları, ekonomi kötüye gidiyor.”

Bazı kadın görüşmeciler, özellikle seyrettikleri cinayet ve hırsızlık haberleri nedeniyle Türk toplumundaki güven duygusunun ortadan kalktığına inanmakta ve Türkiye’deki insanların saldırgan olduklarını düşünmektedir.

Mehtap (64): “Türkiye’imizin çok kötü şartlar altında olduğunu düşünüyorum. Her konuda maddi manevi açıdan. Hiç kimse kimseye güvenmiyor. Güvensizlik çok fazla. Ortalık kötü insanlarla dolu. Türkiye için memleketim için genel olarak üzülüyorum.”

Münire (65): “Haberlerde duyduğum bayanlara karşı şiddet olaylarından çok etkileniyorum. Küçük şeyleri büyütüp insanların canına kıyıyorlar. Örneğin yolda giderken adama yol vermiyor. Çekiyor bıçağı, adamı bıçaklayıp öldürüyor. Daha dün gördüm televizyonda. Bir üniversite öğrencisini öldürmüşler. Bu çocuklar kolay yetişmiyor.”

Ana haber bültenlerinde abartılı haberlerin yanı sıra magazinsel olayların fazlaca işlenmesini eleştiren Yakup bu durumu şu şekilde dile getirmektedir:

Yakup (63): “Türk haberlerinde bazen çok abartıyorlar. Falan sanatçı şunu yapmış şununla gitmiş bilmem ne yapmış. Abartıyorlar. Saçmalık yani. Haber veriyorsun. Artistlerle dizilerle şunla bunla ne işiniz var yani.”

Haluk, Türk kanallarında gösterilen bütün ana haber bültenlerinde aynı olayların ele alındığına işaret ederek özgün içerikli haberlerin olmayışından şikâyet etmektedir.

Haluk (60): “Yüzde 99 seyretmek istemiyorum. Çünkü hep aynı sözler var. 8-9 tane televizyon kanalı var hepsi aynı şeyi söylüyor. Birbirlerine bakarak haber hazırlıyorlar. Hep aynı haberler.”

Görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu ana haber bültenlerinde politikacılar arasındaki polemiklere ve karşılıklı eleştirilere fazlaca yer verildiğini düşünmekte ve bu durumun gereksizliğine işaret etmektedir. Görüşmecilerden Fadime bu düşüncelerini şu şekilde aktarmaktadır:

Fadime (62): “Gereksiz olayları gösteriyorlar bazen. Politika haberlerini hiç sevmiyorum. Kılıçdaroğlu, Erdoğan birbirlerini eleştiriyorlar, birbirlerine laf söylüyorlar. O mevkiye gelmişsiniz. Kendinize gelin, millete yararlı bir şeyler konuşun. O, ona hırsız diyor, o ona.”

Kevser adlı görüşmeci ise politikacılar tarafından yapılan ayrımcı açıklamalar yüzünden Türkiye’de insanların bir türlü barış ve huzur içinde yaşamayı beceremediğini belirterek artık bu kişilerin Türk halkının birlik ve beraberliğini kuvvetlendirici çalışmalar içerisine girmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Gazetecilerin de bu yönde haberlere bültenlerde daha fazla yer verip üzerine düşen görevi yerine getirmesi gerektiğinin altını çizmektedir.

Kevser (66): “Kardeş gibi yaşayacağız bizim aramıza nifak sokuyorlar. Ben aramıza nifak sokulmasını istemiyorum. Bu nifakları ortadan kaldırsınlar. Alevi-Sünni diye bizi birbirimize düşürüyorlar. Ben Alevi kardeşlerimizi de seviyorum. Onların da babası Adem, benim de babam Adem. Hepimiz biriz, neden aramıza nifak sokuyorlar. Politikacıların bu konuda ayırım yapmasını istemiyoruz. Onların sen şusun, ben buyum diye ayrımcılık yapmalarını istemiyoruz. Gazetecilerin de ayrımcılık yapmasını istemiyoruz.”

Araştırmaya katılan deneklerin, Türk kanallarında gösterilen ana haber bültenlerini seyrettikten sonra Türkiye’ye dönme ve orada yaşama isteklerinde bir değişiklik olup olmadığını

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

tespit etmek amacıyla onlara “Haberleri seyrettiğiniz zaman Türkiye’de yaşama istediğinizde herhangi bir değişiklik oluyor mu? sorusu yöneltilmiştir. Görüşmecilerden 11’i (9 Erkek ve 2 Kadın) bu soruyu fikrimde bir değişme olmuyor, diğer 11’i (9 Kadın ve 2 Erkek) ise oluyor, Türkiye’ye dönmek istemiyorum şeklinde yanıtlamıştır. Bu durum kadın görüşmecilerin erkek görüşmecilere oranla ana haber bültenlerindeki haberlerden daha fazla olumsuz yönde etkilendiklerini ve bundan dolayı Türkiye’de yaşama fikrinden uzaklaştıklarını ortaya koymaktadır.

Türkiye’de yaşama istediğinde herhangi bir değişik olmadığını söyleyen görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu, hem yıllardır bu ülkede yaşamalarına rağmen doğdukları, büyüdükları topraklara karşı büyük bir özlem duyduklarını hem de Türk kanallarındaki haberlerde ele alınan olayların dünyanın her yerinde yaşandığı için oraya dönme isteklerini değiştirmediklerini ifade etmişlerdir.

Ekrem (72): “Tabi ki kendi vatanında yaşamak bir başkadır. Çünkü orada doğduk, orada büyüdük. Orada yaşamayı istiyoruz ama ömrümüz burada geçti. 40 seneyi burada geçirdik aşağı yukarı. Haberleri seyrettiğim zaman fikrimde bir değişiklik olmuyor. Niye yaşanmasın yaşanır ülkemizde.”

Mümtaz (63): “Olmuyor. Çünkü ben vatanımı seviyorum.”

Şevket (71): “Yok, olmuyor. Katiyen bir korkum yok. Canı gönülden ben, Türkiye’ye gidip orada kalmak istiyorum. Seviyorum, vatanım olduğu için.”

Yakup (63): “Yok, hiçbir değişiklik olmuyor. Deprem de bile gidip ben çadırda kaldım. Allah’tan gelen bir şey. Normaldir. Sel olur deprem olur, savaş olur. Her şey olur yani burada olmayacak mı sanki? Avrupa’da yaşıyoruz ama Avrupa’nın bir garantisi var mı yani!”

Bazı görüşmeciler de Türk kanallarındaki haberleri seyredince üzüldüklerini ancak bu durumun kendilerinin Türkiye’de yaşama isteklerini değiştirmediklerini dile getirmektedir. Türkiye’nin havasının ve ortamın güzelliğinden bahseden bu kişiler, şartların uygun olması durumunda bir an bile düşünmeden Türkiye’ye döneceklerini vurgulamaktadırlar.

Haldun (78): “Bizim ceddimiz çoluk çocuk burada olduğu sürece burada yaşamayı tercih ederiz. Türkiye’ye gidince orayı, buraya gelince burayı seviyoruz. Haberleri seyredince üzülüyorum ama Türkiye’ye gitme istediğimde bir değişiklik olmuyor. Havası güzel, suyu güzel.”

İlksen (65): “Yok olmuyor. Bugün şartlar uygun olsa dönerim yani. Haberler benim dönme fikrimi değiştirmiyor.”

Aysel (64): “Yok olmuyor. Aslında geldiğim günün ertesi günü gitmek istiyorum. Çünkü havamız iyi. Uyandığında Allah rızası için ezan dinliyorsun, duyuyorsun.”

Bütün bunlara rağmen Aysel sözlerinin devamında Türkiye’deki hırsızlık olaylarının kendisini nasıl korkuttuğunu ve bu duruma karşı aldığı önlemleri şöyle anlatmaktadır:

Aysel (64): “Türkiye’de en çok hırsızlıktan korkuyorum. On kere kapı kilitliyorum. Demir kapıda 10 tane kilidim var. Bana deprem olunca dışarı çıkamazsın diyorlar. Olsun diyorum. İçerde öleyim daha iyi olur diyorum. Benim evime hırsız çok girdi.”

Kimi görüşmeciler, Türkiye’de yaşamak istemesine rağmen ana haber bültenlerinde sık sık gösterilen sağlık alanında yaşanan sıkıntılardan dolayı fikirlerini değiştirmek zorunda kaldıklarının altını çizmektedir. Zira yaşlarının ilerlemiş olmasından dolayı pek çok sağlık sorunu yaşadıklarını dile getiren bu kişiler, Almanya’da kendilerine sağlanan imkânlardan vazgeçmek istemediklerini şu şekilde dile getirmektedir:

Mehtap (64): “Yok, caymak istemiyorum. Yine de diyorum orada 70 milyon nasıl yaşıyorsa orada ben de öyle yaşarım diye düşünüyorum. Sadece üzülüyorum, Türkiye’nin durumuna. Sağlık

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

açısından korkuyorum. Bazen görüyorum insanlara bakmıyorlar, zaten bu durum kafamı kurcalıyor. Çünkü artık belirli bir yaştan sonra tansiyon var, şeker var. İki dizimde protez var. İlerde diyorum ne olur ne olmaz, sağlık durumlarını düşününce buradaki haklarımı tamamen öldürmek istemiyorum. Kesin dönüş yapmayı bu yüzden düşünmüyorum.”

Nermin (80): “Tabi ki bazen ben de orada olsam diyorum ama gidemiyorum. Haftanın üç günü doktordayım. Yağ, kolesterol, tansiyon var. Onun için buradan gidemem. Burada doktorlar evime geliyor.”

İki erkek görüşmeci, ana haber bültenlerindeki haberleri izledikten sonra Almanya'nın yaşam kalitesinin Türkiye'den daha iyi olduğuna inandıklarını bu nedenle orada uzun bir süre yaşayamayacaklarını şöyle aktarmaktadır:

Arif (50): “Fikrim değişiyor. Türkiye’de yaşanmayacağını düşünüyorum. Burası daha iyi diye düşünüyorum. Buranın yaşam kalitesi daha iyi.”

Haluk (60): “Tabi ki oluyor. Türkiye’nin yaşantısı Avrupa’nın yaşantısına göre çok kötü. 2-3 ay kalırsan fazla sorun değil. Ama fazla kalırsan tadı yok.”

Türkiye’de kendilerinin yabancı diğer bir deyişle “Almancı” olarak nitelendirildiklerine vurgu yapan Ekrem ve Kevser de orada uzun süre yaşadıkları zaman karşılaştıkları zorlukları şöyle aktarmaktadır:

Ekrem (72): “Ben trafik polislerine söylediğim zaman biz karışmayız diyorlar. Ama Türkiye’de trafikte haklı yere haksız çıkıyorsun. Pazarlarda satılan zeytinlerin hepsi bozuk. Eski, tarihi geçmiş olan zeytinleri satıyorlar. Yıkayıp yağladığın halde o zeytin 2-3 gün geçmeden buzdolabında bozuluyor. Ben bunu söylediğim zaman esnafa. İyi yapmışsın onu da öğrenmişsin dediler. Belediye zabıtalari geldiğinde buna birkaç kilo zeytin ver de böyle konuşup durmasın dedi. Belediye zabıtası bunu yapar mı hiç? Ben bir kilo zeytin almak için şikayet etmedim. Beni üzen orada seni bir yabancı olarak görüyorlar. Almancısın sen. Bir yere gittiğinde adam senin Almancı olduğunu anladığı zaman bu 5 liraysa 20 lira diyor. Yani uzun zaman yaşamak zor Türkiye’de.”

Kevser (66): “İnsanlar çok saldırgan. Hırsızlık var. Bir de Almancı diye duydular mı daha hor bakıyorlar. Bizi çok paralı sanıyorlar. Bizde para ne arasin. Almanya’nın durumu görülüyor işte. Onun için ben Türkiye’de uzun süre kalamam.”

Araştırmaya katılan altı görüşmeci ise haberleri seyrettikten sonra bir gurbetçi olarak Türkiye’de yalnız yaşamaktan çok korktuklarını ifade edip ekonomik nedenlerden dolayı orada çok fazla cinayet işlendiğine inandıkları için Almanya’da kendilerini Türkiye’den daha fazla güvende hissettikleri şu şekilde dile getirmektedir:

Münire (65): “Türkiye’yi seviyorum. Ama bu olaylardan sonra biraz korkuyorum. Türkiye’de her şey var. Burada da oluyordur ama burada olanlardan bu kadar haberdar değiliz. Ama oradaki kadar da olmuyordur.”

Fidan (73): “Aşağı yukarı 50 senedir buradayım. Türkiye ile pek bir alakam kalmadı. Burası benim için daha iyi. Haberleri seyredince iyi ki buradayım diyorum.”

Suna (68): “Bunları seyredince korkuyoruz. Kapkaçtan, öldürülmekten. Mesela ekonomik durumları iyi olmayanlar her türlü saldırıda bulunabilirler. Burada korkmuyoruz orada korkuyoruz. Türkiye’de yalnız kalmaktan korkuyorum.”

Remziye (61): Tabi memleketindir. Bir özlem var. Ama temelli bura ile ilişkiyi kesmemek gerekiyor. Türkiye’deki kadın cinayetleri biraz korkutuyor. Yalnız yaşamak Türkiye’de biraz zor geliyor bana.

Enise (68): “Bu haberler benim Türkiye hakkındaki düşüncelerimi çok olumsuz etkiliyor. Artık yaş dolayısıyla mı oluyor bilmiyorum. Türkiye’den hele orada yalnız yaşamaktan çok

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

korkuyorum. Çok haber dinliyorum. Çocuklar bana bazen dinleme diyorlar. Baya azalttım. Bakıyorum, dayanamayacağım o zaman hemen değiştiriyorum.”

Ekrem (72): *Burada daha rahatız. Burada bir korkumuz yok. Türkiye biraz tehlikeli. Orada bali kullanıyorlar. Onlar çok tehlikeli korkuyoruz yani.*

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşıldığı üzere ana haber bültenlerini sürekli takip edilmesi neticesinde deneklerin, Türkiye'deki insanlardan her geçen gün daha fazla korktukları görülmektedir. Öyle ki görüşmecilerden Remziye, Türkiye'de yaşadığı güvensizliğin nasıl uç boyutlara ulaştığını, en yakınında yer alan akraba ve komşularından dahi şüphelendiğini anlatarak şöyle ortaya koymaktadır:

Remziye (61): *“Komşuna dahi güvenemiyorsun. Ana haberlerde gördüğüm kadarıyla mesela bir çocuk 5 lira için ninesini öldürüyor. Güven yok. Yani güven olmayan bir yerde yaşanmaz. Komşuna güvenemezsen akrabana güvenemezsen ne yapacaksın! Ben kimseye güvenemiyorum orada.”*

Remziye, Türk haberlerinde suç işleyen insanların yaptıklarının sürekli yanlarına kaldığını anlatan çok fazla sayıda habere yer verildiğine dikkati çekerek bu durumun insanları cesaretlendirip daha fazla suça teşvik ettiğine inanmaktadır. Oysa Alman haberlerinde böyle bir mesaja asla yer verilmediğine işaret eden Remziye, Almanya'da suçu işleyen kim olursa olsun mevkisine bile bakılmadan cezalandırılmaktadır demektir.

Remziye (61): *“Alman haberlerini dinlediğim zaman farklılıkları görüyorum. Mesela bir kişi yanlış bir şey yaptığında cezalandırılıyor. Başbakan dahi olsa cezalandırılıyor. Ama Türkiye'de böyle bir imkan yok. Suçu işleyen suçu yanına kâr kalıyor. Bu suçu işleyenler paşa paşa bıyıklarını kıvrarak geziyorlar öyle. Bu haberler öbürlerine cesaret veriyor. Bunların cezalandırılmaları gerekiyor. O kadını orada bıçaklayan adamın da aynı şekilde cezalandırıldığını gösterirlerse, o zaman ben o habere doğru haber derim. Bu haberler başkalarına cesaret veriyor.”*

Araştırmaya katılanlara “Ana haber bülteninde gösterilen haberlerde sizi rahatsız eden ya da hoşunuza giden şeyler var mı? Varsa bunlar neler?” diye sorulmuştur. Görüşmecilerden 8 kişi kendisi en fazla rahatsız eden haberlerin terör olaylarıyla ilgili olduğunu söylerken 8 kişi politikacılar arasında yaşanan polemikten şikâyet etmektedir. Diğer görüşmecilerin büyük bir bölümü, kaza haberlerinden rahatsız olduklarını anlatırken kadın görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu ise şiddet, cinayet ve hırsızlık gibi olaylardan olumsuz yönde etkilendiklerini dile getirmektedir. Deneklerden üçü, Türk haberlerinde zaten olumlu gelişmelere hiç yer verilmediğini öne sürerek gösterilen bütün haberlerden rahatsız olduklarını belirtmektedir.

Terör olaylarının kendilerini çok fazla rahatsız ettiğini belirten bazı görüşmeciler, sırf bu yüzden haberlere bile bakmak istemediklerini ifade etmektedir. Özellikle terör olaylarında şehit olan kişilerin, anne ve babaları başta olmak üzere bütün yakın akrabalarının duygusal tepkilerine ve ağıtlarına fazlaca yer verilmesi neticesinde gözyaşlarını tutamadıklarını vurgulamaktadırlar.

Ekrem (72): *“Terör olayları bizim hoşumuza gitmiyor. O da herkesin hoşuna gitmiyordur. Ben bakmıyorum zaten doğru dürüst. Rahatsız olduğum için gidip yatıyorum.”*

İlksen (65): *“En çok rahatsız edici şeyler, terör olayları oluyor. Bir şehit olduğu zaman haberlere bakamıyoruz. Ya ağlayacağız hüüngür hüüngür ya da kapatacağsın. İkisinden birisi. Dayanamıyoruz. Yürek dayanmıyor. Çocuklarını gösteriyor. Hamile eşlerini gösteriyor. Anasını, babasını gösteriyor. Kardeşlerini gösteriyor. Ben çok duygusal olduğum için dayanamıyorum.”*

Türk kanallarındaki ana haber bülteninde politikacılar arasında geçen kimi zaman hakarete varan tartışmaları çok gereksiz ve çocukça bulan bazı görüşmeciler, bu durumdan ne kadar rahatsız olduklarını şöyle aktarmaktadır:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

Hamdi (67): “Haberlerde en çok üzüldüğüm şey politikacıların münakaşaları. Birbirlerine hakaret etmeleri. Çocuklarım evdeyken haberleri seyretmemeye gayret ediyorum. O kadar fazla hakaret var ki. Çocuklar, Türkiye’den soğumasınlar diye bakmıyorum onların yanında. Haberler o kadar artık kavgaya, gürültüye kötü lafa dönüştü çünkü.”

Haluk (60): “Politik haberler beni çok rahatsız ediyor. Hep birbirleriyle kavga ediyorlar. Bir sürü fakir fukaranın çoluğu çocuğu ölüyor. Kendilerini hiç ilgilendirmiyor. Anca o çıkıyor, onu kötülüyor. O çıkıyor, onu kötülüyor. Hepsi aynı.”

İlksen (65): “Politikacıların birbiriyle didişmesi beni kızdırıyor. O, ona laf atıyor o, ona laf atıyor.”

Diğer bir görüşmeci Mümtaz da özellikle özel televizyon kanallarında politikacılar arasındaki polemiklere fazlaca yer verilmesinden şikâyet ederek bu durumun ana haber bültenini haber programı niteliğinden çıkarıp bir magazin programına dönüşmesine neden olduğunu belirtmektedir. Alman kanallarında gösterilen haber bültenlerinde bu tür konuların kesinlikle ele alınmadığına işaret eden Mümtaz, ayrıca Türk haber bültenlerinin süresinin gerektiğinden fazla uzun olduğunu düşünmektedir.

Mümtaz (63): “Genelini konuşacaksak bizde bir defa haber bülteni diye bir şey yok. TRT’nin dışındaki medyada artık haber değil de magazin gösteriyorlar. Ben kırk yıldır Almanya’dayım. Buradaki haber kısa. Ben 16 dakika haber görmedim. Her gün her haberde efendim Kılıçdaroğlu şunu dedi, Başbakan bunu dedi. Efendim karşı görüş şunu dedi. Burada böyle şeyleri hiç duymuyoruz bile. Haber bülteninin bir değeri yok, magazin haberleri gibi. Haberler bezdirecek derecede uzun. Haberi okuyor, okuyor. Sonra, biraz sonra tekrar görüşmek üzere deyip araya bir reklam alıyor.”

Tıpkı Mümtaz gibi araştırmaya katılan diğer bir görüşmeci de ana haber bültenlerinin uzunluğunun yanı sıra arada gösterilen reklamlardan şikâyet etmektedir.

İnan (66): “Haber söylerken araya iki de bir reklam koyuyorlar. İnsanı sinirlendiriyor. Başlayınca bitene kadar haber söylemesi lazım. Ama araya iki de bir reklam. İnsanı rahatsız ediyor reklamlar.”

Görüşmecilerden Arif ise haber bülteninde sık sık gösterilen az sonraların (haber tanıtlarının) yanı sıra objektiften uzak olarak ajitasyonun (duygu sömürsü yapılması) kullanılmasını eleştirmektedir. Bu duruma rağmen sırf Türkiye ile ilgili gelişmelerden haberdar olmak amacıyla bu bültenleri mecburen takip ettiğini şöyle aktarmaktadır:

Arif (50): “Haberlerdeki az sonralar beni rahatsız ediyor. Haber sunumları rahatsız ediyor. Ajitasyon yaparak haber sunuyorlar. Haberleri yanlış bir şekilde veriyorlar. Objektif değiller. Haberlerde hoşuma giden bir şey yok. Türkiye ile ilgili bir şeyler öğrenmek için mecburen seyrediyorum.”

Haberlerde bolca yer verilen kaza haberlerini kendilerini aşırı derece rahatsız ettiğini söyleyen bazı denekler, bu haberlerin uzatılarak çoğu zaman kanlı görüntüler eşliğinde verilmesini tenkit etmektedir.

Şevket (71): “Kazaların böyle büyük olması ve vatandaşların mağdur olması bizi üzüyor. Ayrıca çok uzatılarak veriliyor bu haberler. Hem kanlı görüntüler çok fazla.”

Ersin (63): “Kazalar bizi çok etkiliyor. Acı veren olaylar bizi çok etkiliyor. Üzülüyoruz. Özellikle kaza yapan insanların kanlar içindeki görüntüleri.”

Kadın görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu, Türkiye’de yaşanan şiddet olaylarına işaret ederek bilhassa kadınlara yönelik şiddet olaylarından duydukları rahatsızlığı dile getirip bu durumu eleştirmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

Fidan (73): “Kadınlara gösterilen şiddet. Kadın hakları var ama hiç kimse dikkate almıyor. Delikli demir kimde ise kanun onda. Kadın hakları sıfır!”

Suna (68): “Türkiye’deki böyle hırsızlık olayları hiç hoşuma gitmiyor. Cinayetler. Karısı ayrılıyor, karısını çekip sokakta vuruyor. Bunlar bizi korkutuyor.”

Türk ana haber bültenlerinde pozitif gelişmelerin hiçbir şekilde yer almadığını öne süren Mehtap da, haberleri seyretmenin kendisini nasıl rahatsız ettiğini şöyle dile getirmektedir:

Mehtap (64): “Türk haberlerinde gösterilen şeylerin tümü rahatsız ediyor. Hep şehitleri gösteriyorlar, PKK’lılarla çatışma, araba kazaları, politikacıların birbirine girmesi, hep kocalar karılarını öldürüyor. Hani güzel haber var mı? Ben güzel haber göremiyorum. Hiç güzel haber yok! Genel olarak hiç böyle toplu iğne ucu kadar sevindirici bir şey yok.”

Görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu, tıpkı Mehtap gibi düşünmekte ana haber bültenlerinde hep olumsuz haberler gösterildiği için bunları seyretmekten duydukları rahatsızlığın altını çizmektedir. Araştırmaya katılanlardan sadece beşi, Türk haberlerinde kendilerini mutlu eden gelişmeler hakkında bilgilere yer verildiğini söylemiştir. Bu kişiler, özellikle son yıllarda Türkiye’nin ekonomik alanda büyük gelişmeler gösterdiğine dikkati çekerek bu alanda yaşanan olumlu gelişmeler hakkında bilgi edinmenin kendilerini sevindirdiğini belirtmiştir.

Muhittin (56): “Haberlerde hoşuma giden şeyler Türkiye’nin sanayisine bakıyorum. Sanayide yeni gelişmelerin olması. Türkiye’de yeni bir şeylerin üretildiğini duyduğum zaman. Türkiye’de de bu yapılıyor diye. Azerbaycan’da ve Rusya’da yatırımlar yapılıyor, onları duyunca da seviniyorum.”

Hamdi (67): “Türkiye’nin gelişmekte olan yönleri anlatılırken mutlu oluyoruz. Hele son yıllarda Avrupa’nın, dünyanın ekonomisi sarsılırken Türkiye’nin ekonomisinin hiç sarsılmadığını duydukça seviniyoruz.”

Enise (68): “Olumlu bir şeyler söyledikleri zaman hoşuma gidiyor. Mesela bazen sporcularımız ödül alıyorlar. Başka memlekette Türkiye’ye yatırım yaptıklarını duyunca Türkiye kalkıyor diye seviniyorum.”

Araştırmaya katılanların, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerinden istek ve beklentilerini ortaya çıkarmak adına onlara “Gelecekte ana haber bültenlerinde nelerin değişmesini ya da ne gibi değişiklik yapılmasını istersiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Görüşmecilerden dördü, Türk kanallarında gösterilen haberlerin objektif olmadığını öne sürerek gelecekte bu durumun değişmesini istediklerini vurgulamaktadır. İki görüşmeci bu durumu şu cümlelerle ifade etmektedir:

Remziye (61): “Herkesin düşünce özgürlüğü olsun. Nasıl burada demokrasi varsa orada da olsun. İnsanlar karalanmasın yani. Bir kişi doğruysa o zaman gazeteciler, bu kişi doğruyu söyledi desinler onu karalamasınlar. Başbakan gerekiyorsa halkından özür dilesin. Burada bu böyle oluyor. Demokrasi burada yok diyorlar ama var. Burada yüzde 100 olmasa da yüzde 90-95 var. Gazeteciler doğruları yazsınlar. Ama yazamıyorlar. Kanallar korkuyor söylemekten.”

Ersin (68): “Özellikle özel televizyonların taraflı yayınları bizi üzüyor. Daha tarafsız yayınlar yapsınlar.”

Görüşmecilerden Arif de haberlerin daha objektif olması gerektiğine vurgu yaptıktan sonra gelişmelerin izleyiciye aktarılırken ajitasyona başvurulmadan verilmesi gerektiğinin altını çizmektedir.

Arif (50): “En azından yanlılığı kaldırarak daha objektif olsunlar. Ajitasyon yapmamalarını istiyorum.”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

Mehtap ve İlksen de çoğu zaman haberlerin çok fazla duygusal bir şekilde sunulmasından yakınlıkla sık sık bu haberleri izlerken duygulanıp ağladıklarını ifade etmektedir. Alman kanallarında duygu sömürüsüne dayanan bir habercilik anlayışı benimsenmediğine işaret eden bu görüşmeciler, Türk medyasının da bu konuda daha hassas davranması gerektiğini savunmaktadır.

Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu, Türk ana haber bültenlerinin çok uzun olmasından şikayet ederek haberlerin tıpkı Alman kanallarında olduğu gibi kısa ve öz bir şekilde verilmesini istemektedir. Özellikle kaza haberlerin gerektiğinden fazla uzun olduğunu belirten bazı görüşmeciler, bu durumun artık değişmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Ayrıca Türk haberlerinde haber tanıtımları yüzünden sürekli olarak yaşanan tekrarların da ortadan kaldırılması gerektiğinin altını çizmektedirler.

Ersin (63): “Ara sıra Alman haberlerini seyrediyoruz. Onların haberleri güzel. Onların haberlerini seyrettiğimiz zaman neden bizim Türk kanalları böyle sade haber vermiyor, diye düşünüyorum. Alman haberleri kısa ve tatmin edici. Türk kanalları çeviriyor, çeviriyor aynı haberleri veriyor. Bunun ne faydası var, anlayamadım. Haberler kısa, özet şekilde olsun.”

Mehtap (64): “Bence az söylesinler. Mesela Almanlar, 15 dakikada Almanya ve dünya haberlerini veriyor. Yanı sıra hava durumunu veriyor. 15 dakikada bitiyor haber. Ama bizimkisi 1 saat, insanın ruhunu karartıyor.”

İlksen (65): “Türkiye haberleri yarım saat, kırk beş dakika sürüyor. Almanya’da olaylar çok oluyor ama onlar o kadar göstermiyorlar. Ben istiyorum ki Türk haberleri de öyle olsun. Almanlardaki gibi olsun. Burada olmuyor mu olay? Kaza da oluyor, her şey oluyor ama onlar uzatmıyorlar.”

Fadime (62): “Haberleri çok uzatmadan versinler. 1 saat vereceklerine yarım saat versinler. Gereksiz haberleri vermesinler. Bir yerde kaza olmuş onu 100 defa gösteriyorlar. Az sonra, az sonra. Bu az sonra bitsin artık. Haberleri çok uzatmadan versinler.”

Görüşmecilerden sadece Kevser haber bültenlerinin süresinden memnun olduğunu ifade ederken haberlerdeki politikacılar ve gazeteciler tarafından yapılan ayrımcı söylemlerin ortadan kalkması gerektiğini savunmaktadır.

Kevser (66): “Sabaha kadar haber olsun ben bakarım. Ayrımcılık haberlerini kaldırsınlar. Sen şusun, sen şöylesin, demesinler”

Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu, ana haber bültenlerinde politikacılar arasındaki tartışmalara bu kadar yer verilmemesi gerektiğinin altını çizerken görüşmecilerden ikisi de magazinsel olaylara yer verilmesinden şikâyet etmektedir.

Hamdi (67): “Gürültülü, hakaret dolu politika haberlerinin düzelmesini canı gönülden istiyorum.”

Haldun (78): “Politikacılar arasında kavga, gürültü, hakaret bizi çok üzüyor. Haberlerde politikacılar arasındaki münakaşalara daha az yer versinler. Bu, bunu demiş, o onu demiş demektense olayların özüne yer versinler.”

Yakup (63): “Doğru düzgün haberler versinler. Bazen çok abartıyorlar. Saçma sapan magazin haberleri veriyorlar.”

Suna (68): “Kimler boşanmış, evlenmiş onlarla ilgilenmesinler. Bizimle ilgileninler.”

Türk kanallarında gösterilen haberlerde çok fazla olumsuz nitelikte olayın tematische edildiğine işaret eden 6 görüşmeci, bu tür haberlerin kendilerini çok rahatsız ettiğini belirtmektedir. Ayrıca olayların sunumu sırasında kullanılan kanlı görüntüler ve bazı ifadelerin kendilerinin ruh

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

sağlığını olumsuz yönde etkilediğine dikkati çekerek Türkiye'de bir panik ve kaos ortamının hüküm sürdüğüne inanmalarına neden olduğunu dile getirip şöyle eleştirmektedirler:

Münire (65): “Trafik kazalarını iyice abartarak veriyorlar. O insanların daha çok moralini bozuyor. O haberleri çok ayrıntılı ve kanlı gösteriyorlar.”

Fidan (73): “Milleti korkutuyorlar, korkutmasınlar yaptıkları haberlerle. Panik yaratmasınlar.”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türk televizyon kanallarının Almanya'da seyredilmeye başlanmasından önce Türk gazeteleri burada yaşayan Türklerin özellikle birinci neslin kendi anavatanlarıyla alakalı bilgi ihtiyacını karşılayan en önemli kitle iletişim aracı olarak karşımıza çıkmaktaydı. Şimdi ise Türk televizyon kanallarının birinci nesil Türk göçmenlerin de temel bilgi kaynağı haline geldiği araştırmaya katılanların tamamına yakınının Türkiye'deki güncel gelişmeleri televizyon aracılığıyla takip etmelerinden anlaşılmaktadır. Araştırma neticesinde elde edilen verilerine göre deneklerin büyük bir çoğunluğunun, Türk televizyon kanallarında gösterilen ana haber bültenlerini düzenli şekilde takip ettikleri ortaya çıkmıştır. Fakat bu kişilerin ana haber bültenlerini takip ederken kanal konusunda bilinçli bir tercih yapmadıkları görülmüştür. Buna rağmen deneklerin çoğunluğunun birinci sırada Kanal D'nin ikinci sırada ATV'nin üçüncü sırada Show TV'nin dördüncü sırada ise TRT'nin haber bültenlerini seyrettikleri tespit edilmiştir. TRT'nin haberlerini düzenli bir şekilde takip eden görüşmecilerin hem milli duyguların tesiriyle hem de bu kanalın haberlerini özel kanallarından daha güvenilir ve magazinden uzak buldukları için tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Belirli kanalların ana haber bültenlerini seyretmek konusunda bilinçli bir tercih yapan diğer görüşmecilerin ise program sunucusunu daha güvenilir bir gazeteci olarak nitelendirmelerinden kaynaklandığı belirlenmiştir.

Türk kanallarının ana haber bültenlerini seyrettikten sonra görüşmecilerin yarısı (9 Erkek ve 2 Kadın) Türkiye'ye dönme ve orada yaşama isteklerinde herhangi bir değişiklik yaşamadığını ifade ederken diğer yarısı ise (9 Kadın ve 2 Erkek) ise yaşadığını belirtmişlerdir. Bu durum kadın görüşmecilerin erkek görüşmecilere oranla ana haber bültenlerinde tematize edilen olumsuz haberlerden daha fazla etkilendiklerini göstermektedir. Araştırma neticesinde elde eden bu veri, kadınların erkeklerden daha fazla olumsuz nitelikteki televizyon programları içeriklerinden etkilendiğini ortaya koyan çalışmaların bulgularını da destekler niteliktedir (Früh 2001, s. 85, Stork, 2010, s. 12). Hırsızlık, ekonomik nedenlerle işlenen cinayetler, trafikte ve sağlık alanında yaşanan problemlerin kendilerini çok korkuttuğunu dile getiren çoğunluğunu kadınların oluşturduğu denekler, bu sebeplerden dolayı Almanya'da kendilerini anavatanlarından daha fazla güvende hissettiklerini açıklamışlardır. Özellikle Türkiye'de Almancıların diğer bir deyişle gurbetçilerin zengin olduklarına dair yaygın bir kanı olduğunu öne süren bu kişiler, bundan dolayı Türkiye'de çok korktuklarını ve günlük yaşamlarını sürdürürken zorlandıklarını ifade etmektedir.

Türkiye'de yaşanan trafik kazalarının da ana haber bültenlerinde sık sık ve uzun bir şekilde sunulmasının kendilerini çok etkileyip rahatsız ettiğini ifade eden bazı görüşmeciler, trafik polislerinin üzerlerine düşen görevleri yeterince yerine getirmedikleri için bu tür olayların yaşandığını öne sürmektedir. Bu tezlerini savunurken de Türkiye'deyken trafik polisleriyle yaşadıkları olumsuz deneyimleri anlatmaktadırlar. Bu bağlamda Gerbner tarafından ortaya konan televizyonun çifte doz etkisinin (televizyonda yaşanan olayların gerçek yaşamdaki deneyimle paralellik göstermesi) ortaya çıkmasına ve olumsuz fikirlerin iyice pekişmesine neden olduğu söylenebilir.

Görüşmecilerin büyük bir bölümü, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerinde olumsuz nitelikte çok sayıda haberin tematize edildiğini vurgulayarak bu durumun kendilerini umutsuzluğa

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

sürüklediğini ve psikolojilerinin bozulmasına neden olduğunu dile getirmektedir. Öyle ki kimi denekler, bu haberleri seyrettikten sonra Türkiye'nin tamamen bir kaos içinde olduğu fikrine kapıldıklarını vurgulamaktadır. Bütün bunlar göz önüne alındığında ana haber bültenlerinin onların kafasındaki Türkiye resmine ne kadar zarar verdiği açık bir şekilde görülmektedir. Bilhassa Türkiye haberlerinde suç işleyen insanların yaptıklarının sürekli yanlarına kâr kaldığını anlatan çok fazla sayıda habere yer verildiğini öne süren kimi görüşmeciler, bu durumun suç işleyenleri daha fazla cesaretlendirdiğine inanmaktadır. Bu kişiler, özellikle kadın cinayetleri konusunda yapılan haberlerin bu nitelikte olduğunun altını çizmektedir. Bu noktada Türk gazetecilerine düşen görev, ana haber bültenlerinde sunulan bu tür haberlerin daha fazla takipçisi olarak bu olayların mahkeme süreçleri ve karar aşamasındaki boyutu hakkında da zaman zaman haberler sunulmalarıdır. Ancak bu sayede işlenen suçların cezasız kalmadığı vurgulanarak izleyicilerin, kafasındaki hem Türkiye resmine hem de Türkiye'ye kesin dönüş yapma fikrine olumlu yönde katkı sağlanmış olur.

Görüşmecilerin büyük bir çoğunluğu, Türkiye haberlerinde olumlu nitelikte hiçbir gelişmenin yer almadığını ileri sürerek bu bültenlerde Alman kanallarındaki haberlere göre çok fazla negatif gelişmenin sunulduğuna dikkati çekmekte ve bu durumu eleştirmektedir. Alman kanallarındaki haber bültenlerinin 15-20 dakika sürdüğüne işaret eden bu görüşmeciler, Türk kanallarında gösterilen haberlerde gereksiz bir sürü ayrıntının (özellikle politikacılar arasındaki polemiklere ve magazinsel nitelikte olaylara), tekrarlanan görüntüler eşliğinde sunulmasını tenkit etmektedir. Bu kişiler, ayrıca Türkiye haberlerinde ajitasyona da çok fazla yer verilmesinden şikâyet etmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmaya katılan deneklerin, Türk kanallarındaki ana haber bültenlerinden genel olarak en önemli beklentisinin; ajitasyondan, magazinden uzak, abartısız, daha objektif, tekrarlanan görüntülerinin ve bilgilerin olmadığı kısa-özetleyici bir habercilik anlayışı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda Türk televizyon kanallarının Avrupa versiyonlarında gösterilen Türkiye haberlerinin tekrar gözden geçirerek yukarıda belirtilen noktalar göz önüne alarak hem içerik hem de format olarak biçimlendirilmesinde büyük yarar vardır.

KAYNAKÇA

- BECKER, J.; LENZEN, E.& MERTEN K. (2001). *Türkische Fernsehnutzung in Deutschland. eine empirische Untersuchung am Beispiel der Stadt Herne. Gutachten für das Ministerium für Arbeit und Soziales, Qualifikation und Technologie des Landes Nordrhein-Westfalen.*
- BEKAR, Beytullah (2013). *Almanya'da Türkler ve Türkçe.* TURKISH STUDIES- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 8/9 Summer 2013, p. 771-787, Ankara-Turkey. 20.10.2014, http://www.turkishstudies.net/Makaleler/2135363115_053BekarBeytullah-771-787.pdf.
- DALE, E. (1935). *The content of motion pictures.* New York: MacMillan.
- DÜNDAR, C. (1996). Televizyon ve Şiddet. *Cogito.* Yapı Kredi Yayınları, Sayı:6-7, Kış-Bahar, 385-389.
- ERGÜL, H. (2000): *Televizyonda Haberin Magazinleşmesi.* İstanbul: İletişim Yayınları.
- ERTÜRK, Y. D. ve GÜL A. A. (2006). *Çocuğunuzu Televizyona Teslim Etmeyin.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- FRÜH, W. (2001). *Gewaltpotentiale des Fernsehangebots. Programmangebot und zielgruppenspezifische Interpretation.* Opladen: Westdeutscher Verlag.
- GEİBLER, R. (2005). Die Mediale Integration von ethnischen Minderheiten. In R. Geißler; H. Pöttker, (Ed.): *Massenmedien und die Integration ethnischer Minderheiten in Deutschland. Problemaufriss –Forschungsstand- Bibliographie* (pp. 71–81) Bielefeld: Transcript.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

- GENCEL BEK, M. (2004). Türkiye'de Televizyon Haberciliği ve Tabloidleşme. *İletişim Araştırmaları*, 9-38.
- GENEL, G. M. (2014). *Almanya'daki Türk Medyasının Yeni Medyaya Entegrasyon Biçimleri*. TURKISH STUDIES- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 9/2 Winter 2014, (pp. 653-671), Ankara-Turkey. 20.10.2014, http://turkishstudies.net/Makaleler/1322156885_36GenelMehmetG%C3%B6khan-sos-653-671.pdf.
- GENTİLE, D.A., WALSH, D.A., ELLİSON, P.R., FOX, M. & CAMERON, J. (2004). *Media violence as a risk factor for children: A longitudinal study. Paper presented at the American Psychological Society 16th Annual Convention*. Chicago: Illinois.
- GERBNER, G. & GROSS, L. (1976a). Living with Television: The Violence Profile. Wieder abgedruckt in: Morgan, M. (Ed.): *Against the mainstream. The selected works of George Gerbner* (pp. 227-253) New York: Lang, 2002.
- GERBNER, G. & GROß, L. (1976b). The scary world of TV's heavy viewer. *Psychology Today*. New York: Ziff-Davies Publishing Co. Ausgabe: April, 41 – 45.
- GERBNER, G.; GROSS, L.; MORGAN, M. & SİGNORİELLİ, N. (1980a). Aging with television: Images on television drama and conceptions of social reality. *Journal of Communication*, 30/1, 37-47.
- GERBNER, G.; GROSS, L.; MORGAN, M. & SİGNORİELLİ, N. (1980b). Media in the family: images and impact. *Paper for the National Research Forum on Family Issues*, Withe House Conference on Families.
- GERBNER, G.; GROSS, L.; MORGAN, M. & SİGNORİELLİ, N. (1980c). The ‚Mainstreaming‘ of America: Violence profile No.11. *Journal of Communication*, 30/3: 10-29. Gekürzter Nachdruck in: Gerbner, G. ET AL.: Die angsterregende Welt des Vielsehers–Herausforderung für Fernsehen und Gesellschaft. In: Themenheft der Zeitschrift Fernsehen und Bildung. Internationale Zeitschrift für Medienpsychologie und Medienpraxis, 1981: 16-42.
- GERBNER, G.; GROSS, L. & MORGAN, M.; SİGNORİELLİ, N. (1984a). Political correlates of television viewing. *Public Opinion Quarterly*, 48: 283-300.
- GERBNER, G.; GROSS, L. & HOOVER S. Et al. (1984b). *Religion and television. Philadelphia: The Annenberg School of Communication*, University of Pennsylvania.
- GRİFFİN, E., (2000). *A First look At Communication Theory*. MC Graw Hill, U.S.
- HAFEZ, K. (2002). Türkische Mediennutzung in Deutschland: Hemmnis oder Chance der gesellschaftlichen Integration? Eine qualitative Studie im Auftrag des Presse- und Informationsamtes der Bundesregierung. Hamburg/Berlin: Deutsches Orient-Institut Hamburg.
- HUESMANN, L.R., MOİSE-TİTUS J., PODOLSKİ, C.L. & ERON, L.D. (2003). Longitudinal relations between children's exposure to TV violence and their aggressive and violent behaviour in young adulthood: 1977-1992. *Developmental Psychology*, 39(2), 201-221.
- KEBAPÇI, A. R. (2001). *Televizyon Ana Haber Bültenlerinde Şiddet Olgusu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- MORGAN, M. (1982). Television and adolescent's sex-role stereotypes: a longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43/5: 947-955.
- MÜLLER, D. (2005). Die Mediennutzung der ethnischen Minderheiten. In R. Geißler; H. Pöttker, (Ed.): *Massenmedien und die Integration ethnischer Minderheiten in Deutschland. Problemaufriss – Forschungsstand – Bibliographie* (pp. 359–387) Bielefeld: Transcript.
- ÖZER, Ö. (2007). *Medya Şiddet ve Toplum*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- POSTMAN, N. (1995). *Çocukluğun Yokoluşu*. (K. İnal, Çev.), Ankara: İmge Kitabevi.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

- POYRAZ, B. (2002) *Haber ve Haber Programlarında İdeoloji ve Gerçeklik*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- RİGEL, N. (2008). TV, Çocuk ve Şiddet Araştırmalarında 50 Yıl. Y. G. Akıner, (Ed.) *Medya ve Çocuk Rehberi* içinde (131-142). Konya: Eğitim Kitabevi.
- RTÜK (2007a). Almanya’da Yaşayan Türklerin Televizyon İzleme Eğilimleri. Kamuoyu Araştırması. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu. Kamuoyu, Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi Başkanlığı. 21.12.2013, http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=baae3e07-7c34-40cb-a48a-1adc8b77fc2e.
- RTÜK (2007b). Televizyon Haberleri İzleme Eğilimleri Araştırması. 21.01.2014, http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=402c1dcf-9cae-4491-86f7-f15996a062fc.
- SIGNORIELLI, N. (1989). Television and conceptions about sex-roles: Maintaining conventionally and the status qua. *Sex Roles*, 21/5-6.: 337-356.
- Statistisches Amt für Hamburg und Schleswig-Holstein (2013). Bevölkerung mit Migrationshintergrund in den Hamburger Stadtteilen Ende 2012, 25.02.2014, http://www.statistik-nord.de/uploads/tx_standdocuments/SI_SPEZIAL_VI_2013_02.pdf.
- STORK, J. (2010). Die Gewaltdarstellung in Fernsehnachrichten: Eine vergleichende Analyse der Nachrichtensendungen RTL aktuell und Tagesschau. BA. Universität Mannheim.
- ŞENTÜRK, E. (2012). Die Integrationsfunktion türkischer Ethnomedien in Deutschland: eine qualitative Untersuchung aus der Sicht von Jugendlichen mit türkischen Migrationshintergrund. Dissertation. Universität Hamburg. 10.03.2014, http://ediss.sub.uni-hamburg.de/frontdoor.php?source_opus=5679&la=de.
- THYM, B. (2003). *Kultivierung durch Gerichtsshows. Eine Studie unter Berücksichtigung von wahrgenommener Realitätsnähe, Nutzungsmotiven und persönlichen Erfahrungen*. Master of Arts, Ludwig-Maximilians-Universität München.
- TURAM, E. (1996). *Ekrantaltı Çocukları*. İstanbul: İrfan Yayımcılık.
- VİTOUCH, P. (1993). *Fernsehen und Angstbewältigung*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- WILSON, J.B.; POTTER, J.; LINZ, D.; KUNKEL, D.; DONNERSTEIN, E.; SMITH, S. L.; BLUMENTHAL, E. & GRAY, T. (1998). “Content Analysis of Entertainment Television: The Importance of Context”, J. T. Hamilton (Ed.), *Television Violence and Public Policy*, The University of Michigan Press, USA.
- YALÇIN, F. (2012). *RTÜK Kararları Çerçevesinde Televizyon Yayınlarında Şiddet*, Ankara: RTÜK Yayınları.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

ŞENTÜRK KARA, E., Almanya’daki Birinci Nesil Türk Göçmenlerin Türk Televizyonlarının Haber Bültenlerini İzleme ve Değerlendirme Eğilimleri, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/2 Winter 2015, p. 883-906, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7606>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

